

Лютнева революція в Росії і її відлуння в Україні

Лютне́ва револю́ція 1917 ро́ку в Росі́ї — революці́йні події лютого-березня 1917 року, що завершилися падінням монархії у Російській імперії.

Арешт переодягнених городових. Петроград. Лютий 1917 року

Передумови :

Участь Росії у Першій світовій війні 1914—1918 років поглибила соціально-економічні і політичні суперечності в країні. З початку 1917 року незадоволення війною та економічні труднощі викликали масовий страйковий рух, особливо у великих промислових центрах. Страйк на Путиловському заводі в Петрограді, що розпочався 17 лютого 1917 року, став передвісником масових революційних виступів.

Початок революції

27 лютого (10 березня) до загального страйку петроградських робітників приєдналися солдати Волинського, Преображенського та Литовського гвардійських полків. Петроград опинився в руках повсталих. Відновлення порядку в столиці та встановлення зв'язку з урядовими установами і особами — такі завдання поставив перед собою Тимчасовий комітет Державної Думи (голова — М. Родзянко), створений вранці.

Того ж дня ввечері відкрилось перше засідання Петроградської Ради робітничих депутатів, яка обрала головою лідера меншовицької фракції Державної Думи Н. Чхеїдзе.

Рада делегувала до Тимчасового комітету своїх представників — Н. Чхеїдзе і О. Керенського.

Маніфестація на Великій Васильєвській вулиці
(нині Червоноармійська) березень 1917р. Київ

В ніч на 28 лютого Тимчасовий комітет у зверненні до народів Росії заявив, що він бере на себе організацію нової влади і до утворення Тимчасового уряду державне управління здійснюватимуть комісари із членів Думи.

Більшістю голосів 2 березня 1917 року Петроградська Рада доручила формування уряду Думському комітету.

23-е лютого

У той день страйкувало близько 90 тисяч працівниць і робітників. Бойовий настрій вилилося у демонстрації, мітинги, сутички з поліцією.

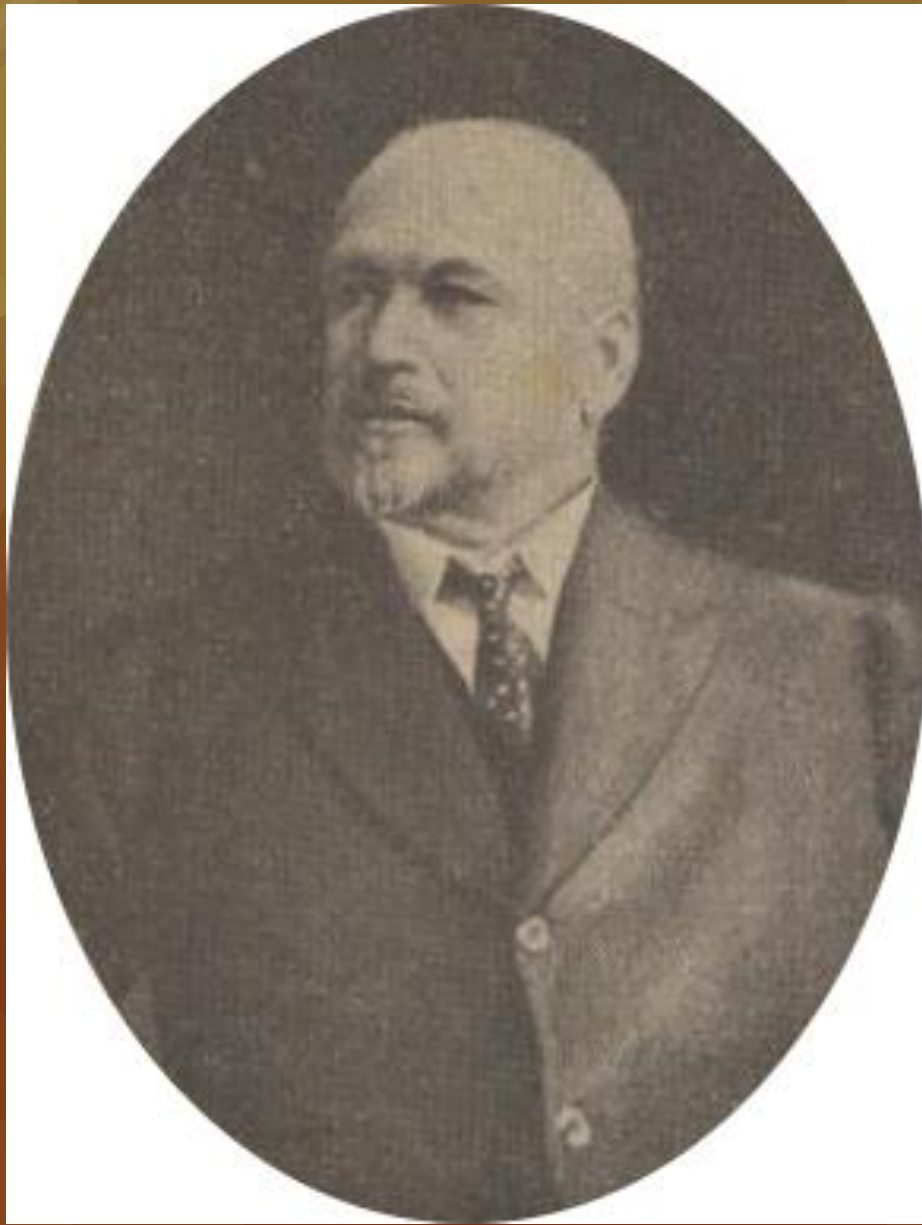
Демонстрація робітниць Путиловського заводу (36 тисяч найманих працівників) у перший день Лютневої революції

Березень 1917 року. Маніфестація на розі Хрещатика і нинішнього бульвару Шевченка .В ці дні в Києві постала Центральна Рада

Іншим органом влади став Тимчасовий комітет, сформований за посередництва депутатів тодішньої Державної думи (парламенту царських часів). Комітет мав створити Тимчасовий уряд, і сюди увійшли більш помірковані буржуазні партії - конституційні демократи, соціалісти-демократи, прогресисти, трудовики тощо.

Голова Тимчасового комітету
Державної Думи М. Родзянко

3—5 (16—18)
березня на території
України практично
були ліквідовані
органи царської
адміністрації,
виконавча влада
перейшла до
призначених
Тимчасовим урядом
губернських та
повітових комісарів.
Як і в Росії, в Україні
почали
формуватися Ради
об'єднаних
організацій, а також
Ради робітничих і
солдатських
депутатів.

Віче на Софійській площі в Києві 19
березня 1917 року

Майже одразу після Лютневої революції питання про самовизначення України опинилося в епіцентрі політичної боротьби. Протиріччя між різними політичними силами суспільства, і зумовило появу в Україні ще одного альтернативного центру влади — Центральної Ради — громадсько-політичного об'єднання, що утворилося 4 березня 1917 року. У надзвичайно короткий час Центральна Рада переросла у впливовий представницький орган народної влади.

Швидкому зростанню авторитету, популярності та впливовості цього органу влади сприяло те, що він обстоював близькі та зрозумілі народу ідеї національно-територіальної автономії та популярні ідеї соціалізму.

Педагогічний музей імені цесаревича Олексія 1909–1911 роки, де працювала Українська Центральна Рада. Фотографія 1911 року

За весь час існування *УЦР* її *головою* був М. Грушевський

Отже, безпосередніми наслідками Лютневої революції 1917 р. для України були посилення політичної боротьби; вихід на політичну арену широких народних мас; перетворення армії на впливовий фактор внутрішнього життя; зростання ролі політичних партій; зміщення суспільних настроїв вліво; паралельна поява конкуруючих владних структур Тимчасового уряду і Рад, у діяльності яких домінував соціальний акцент, та Центральної Ради, у роботі якої надавалася перевага вирішенню питань національного розвитку.